

RÜZGÂRLA YARIŞMAK

Âtîf Bedir [Abdurrahman Başpınar]

1965 yılında Kahramanmaraş'ın Suluyayla köyünde doğdu. İlk ve ortaöğrenimini doğduğu şehirde bitirdi. 1985 yılında Ankara Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesinden mezun oldu. 1987 yılında girdiği TRT'nin farklı birimlerinde çalıştı, 2018 yılında emekli oldu. İlk yazı ve şiir çalışmaları lisede okuduğu yıllarda (1979-1981) yerel gazete ve dergilerde yer aldı. 1982 yılından itibaren *Edebiyat*, *Mavera*, *İkindiyazıları*, *Kayıtlar*, *Türk Dili*, *Edebiyat Ortamı*, *Edep* ve *Hece* dergilerinde yazı ve şiirleri yayımlandı.

Kitapları:

Ateş Salâları (Şiir, Hece Yayınları, 1997),

Rüzgârın Dili Lâl (Şiir, Hece Yayınları, 2010),

Yarasını Saklayan Şehirler (Gezi-Anlatı, Cümle Yayınları, 2015),

Gökyüzünde Arıcık Kuşları (Anı, Cümle Yayınları, 2015),

Har (Şiir, Hece Yayınları, 2017),

Nuri Pakdil: Direniş Hattında Bir Devrimci (İnceleme, Hece Yayınları, 2020),

Hayatın Şiiri: Edebiyat (Deneme, Hece Yayınları, 2021)

RÜZGÂRLA YARIŞMAK

Âtîf Bedir

İÇİNDEKİLER

Şehrin Poyrazları / 7

Rüzgârla Yarışmak / 18

Kapalıçarşı'nın Güvercinleri / 29

Yazmak Gökyüzüne Kelebekler Uçurmaktır / 37

Büyüdüm Çeşmeler Aktı Yanımda / 45

Bir Dergi Çıkarmak / 56

ŞEHRİN POYRAZLARI

Ahir Dağı'nın eteklerine kurulmuş bu kadim şehir; güzel insanların, vefanın, hüznün, birlik-teliklerin, dostlukların ve ayrılıkların şehridir. Her mevsim ayrı yaşanır burada. Mevsim kışsa, şehrin kuzeyini boydan boya kesen ak bÖrkünü giymiş dağın eteklerinde bir derviş teslimiyetiyle oturur. Bu aylarda deli poyraz çatıları, ağaçları zorlarcasına şehrin üstüne nefesini üfler durur. Yazsa; kekik, tarhana, kırmızıbiber, salep ve meyan kökü kokan sokaklarda garbi yeline saçlarını savuran gelinlik bir kız gibidir. Kuzey rüzgârlarına göğsünü geren dağın ve bir ardıç ağacının yalnızlığına, güneyde kentin manevi bekçisi sahabe türbesi eşlik eder.

Kışın poyrazı ayrı, yazınki ayrıdır. Deli poyraz, özellikle yaz aylarında bu şehirde yaşayanlar için başka bir anlam ifade eder. Çünkü yaz ayları tarhana yapma mevsimidir ve tarhana ancak bu havalarda kurur. Garbi yeli ise her şeyi yumuşatır, mu-

nisleştirir, nemlendirir. Kışlık zahirelerini evlerin düz damlarında hazırlayan insanlar, poyrazın bir an önce esmesi için dua ederler.

Sıcak yaz günleri bir bardak ‘meyan şerbeti’ soğutur insanın içini. Şehrin caddelerinde biraz yürüseniz, mutlaka sırtında şerbet güğümü, önünde sıra sıra bardaklar ile “ballı mayam” diye bağırان bir şerbetçi görürsünüz. Şerbetçiyi geçmek olmaz, durun ve bir bardak buz gibi meyan şerbeti için. İlk kez içiyorsanız bardaktan aldığınız ilk yudum garip bir tat verecektir. Bir süre sonra şerbetin ağzınızda hoş bir tat bıraktığını hissedeceksiniz. Sonra serinlemiş bir hâlde yürüyüşünüze devam edebilirsiniz.

Her mevsimin ayrı tatlarla evlere konuk olduğu bu şehirde şimdi yazın en sıcak günleridir. Altı yedi yaşlarındaki Emin, evlerinin bulunduğu sokakta arkadaşlarıyla ikindiye kadar oynamıştır. Bir ara mahalleden uzaklaşarak yakınlardaki kaleye kadar giderler ve oyunlarına orada devam ederler. Şehrin çocukları neredeyse her gün kaleye uğramadan edemezler. Kale, onların oyunlarında tarihî bir dekor olarak yer alır. Şehir en güzel buradan seyredilir. Burçların şehre bakan tarafındaki direkte ay yıldızlı bayrak dalgalanır. Hemen kalenin aşağısında, düzlükteki Ulu Cami’den ikindi ezanı okunmaktadır. Ovaya doğru yeni yeni oluşan mahallelerin hemen bitiminde patlıcan, marul, biber

ve bembeyaz pamuk tarlaları uzanır. Bu verimli toprakların can suyu olan nehir, tarlaların ortasından nazlı nazlı akar.

Aynı mahalleden arkadaş grubu hava kararmadan mahallelerine dönmek için bugün kaledeki oyunlarını kısa tutarlar. Mahalleye geldiklerinde sokakta oyunlarına kaldıkları yerden devam ederler. Bir ara Emin arkadaşlarını etrafına toplar ve o gün annesinden öğrendiği sureyi okur. O, aynı şeyi, ezberlediği her yeni sure için de yapmaktadır. Okurken arkadaşlarının gözlerindeki ışığı da görmek ister. Bu saatler babasının Kapalı Çarşı'daki manifatura dükkânından eve dönüş vaktidir. İşte babası eve gelirken elinde çarşıdan aldığı meyve-lerle dolu kesekâğıdı ile sokağın başında gözükmüştür. Emin'in babası çocuklara büyük adamlar gibi selam verir. "Nasılsınız çocuklar?" diye hâl hatır sorar. Emin'e döner, "Hadi oğlum eve girelim annen yemeği hazırlamıştır, iyi akşamlar çocuklar!" diyerek ayrılır ve iki katlı, kiremit çatılı evlerinin yolunu tutarlar.

O yıllarda şehirde çatısı kiremit ev çok az bulunur ve bu biraz da varlıklı olma alâmetidir. Çünkü şehirdeki evlerin çoğunun üstü ya düz beton ya da çinkodur. Şehre yakın yerlerde bağ evi olmayanlar için düz damlı evler zahire hazırlamaya daha uygundur.

Yemekler yenilip yatsı namazı da kılındıktan sonra ailenin günlük işleri biter. Özellikle mevsim kışsa ve geceler uzunsa Emin annesinin dizinin dibine oturur ve ondan öykü anlatmasını ister. Annesi iyi bir öykü anlatıcısıdır. Ama Emin, annesinin anlattığı öykülerden en çok Cezayir öykülerini sever.

Emin, “Anne, haydi biraz daha anlat o öyküyü.” dediğinde, Emin’in Cezayir öyküleri dinlemek istediği anlaşılır.

– Araplar, uzun ince, beyaz atlara binmişler; koşturuyorlar atlarını. Büyük deniz varmış geçmek istedikleri. Ellerini açmışlar; durmadan yakarmışlar Tanrı’ya, yardım dilemişler.

– Sonra?

– Sürmüşler atlarını denize.

– Çok gitmişler mi ondan sonra da anne?

– Günlerce, haftalarca gitmişler; gitmişler, gitmişler...

– Nereye gitmişler sonra anne?

– Cezayir’e varmışlar.

Annesi ona bunun gibi içinde Cezayir, Mekke, Medine, Kudüs geçen öyküleri kendisini bildi bileli anlatmaktadır. Öyküler, masallar anlatan anne imgesi Emin’in ömrü boyunca yanı başında bir ırmak gibi çağıldayıp durur. Annenin anlatmaktan, çocuğun dinlemekten bıkmadığı anlatılardaki Cezayir

imgesi de Emin'in zihnine nakşolmuş en önemli resimlerden biridir. Emin, çok merak etmesine rağmen annesinin bu öyküleri nereden öğrendiğini, nasıl bildiğini soramaz. Çok sonraları hayıflanır bunu niçin sormadığına. Belki de Halep'te okula gittiği yıllarda okumuşlardır bu öyküleri. Çünkü annesi Halep'te doğmuş, orada okumuş ve evlilik yaşına kadar orada yaşamıştır. Emin, yetişkin bir adam olup geriye baktığında düşünür, "Nereden bilirdi annem bu Cezayir öykülerini? Başka öykü anlatmaz mıydı? Çok anlatırdı, çok ustaydı annem öykü anlatmada. Niye, bu Cezayir öyküleri sarardı beni? Kitaplardan mı okumuştı, yoksa duymuş muydu? Annem, bu öyküleri uydurmuş olmasındı? Niyeydi hep Cezayir üzerinde duruşu böyle? Cezayir nereydi, yaşadığımız şehir nereydi? Yoksa, annem, hayal gücümü mü geliştirmek istiyordu?" Belki de öyledir, annesi onun hayal gücünü geliştirmek istemiştir.

Doğrudur annesinin anlattığı bu masallar ve öyküler Emin'in hayal gücünü geliştirir, gece yatağına yattığında da rüyalarına girer. Gördüğü rüyalarda, yanında atlı Cezayirliler koşar, Emin de bir ata binmiş, koşar onlarla birlikte. Uzun atları olur Cezayirlilerin, sürerler denizlerde bile atlarını; yiğit yiğittir hepsi! Bir onlar öne geçerler, bir Emin geçer. Terli atlarıyla geçerler denizleri Cezayirli-

ler! Emin sorar geceleri, öyle olacak mıyım ben de uzun atlarla denizleri geçecek miyim, diye. Sabah uyandığında sokağa çıkar, arar onları mahallede. Ama hiçbirini bulamaz. Belki de bunlar sadece birer düşten ibarettir. Gördüğü rüyayı sabah annesine anlatır ve akşam olduğunda, “Anne hadi yine anlat o öyküyü.” der.

Cezayir dünyanın sonunda bir düş ülkesidir. Atlılar günlerce yelesi rüzgârdan uzun, ince beyaz atlarını, terleyinceye, çatlayıncaya kadar sürerler ve sonunda Cezayir’e varırlar. Amaçları büyük denizi geçmektir. Bunun için yiğit atlılar destansı bir koşuya çıkmıştır. Kuşkusuz onların bu yolculuğunun bir nedeni vardır. Emin bunu çok sonraları öğrenecektir. Bu atlılar insanlığa inen son muştunun mesajını taşımaktadır yanlarında. Mesaj kutlu bir haberdur. O atlılar iletecekleri kutlu haberin yazılı olduğu mektubu Allah’ın son elçisinin elinden almışlardır. Kutlu şehir Medine’den yola çıkan atlılardan batıya gidenlerdir onlar. Artık bu mesaj gizli değil açıktan açığa insanlığa duyurulmalıdır. O dönem, dünyanın birçok ülkesindeki yöneticilere yazılan bu mektupların ulaştırılması için dört bir yana atlılar çıkarılmıştır. Öykü atlıların müthiş yolculuk serüveninin sonunda biter: “Gide gide Cezayir’e varmışlar...” Artık bundan sonrasını Emin’in hayal gücü ve düşleri tamamlayacaktır.